

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	11517 - Competència i Usos Lingüístics / 1
Titulació	Màster U. de Llengua i Literatura Catalanes: C. A. C. del Pat. Immat.
Crèdits	3
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Joan Melià Garí jmelia@uib.es	Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria					

Contextualització

Un dels trets característiques de les societats actuals és l'increment de la complexitat que es manifesta a través de múltiples factors. El fort creixement experimentat per la mobilitat (humana, de productes i d'informació) i la progressiva estructuració politico-social en unitats que engloben territoris diferenciats lingüísticament, ha intensificat i generalitzat el fenomen del contacte de llengües, a nivell individual i col·lectiu. Davant aquests canvis, es fa evident la necessitat de comprendre i respondre a les exigències de la nova situació, tant des del punt de vista personal (adquisició i ús quotidià de diverses llengües) com general (gestió del plurilingüisme en el si de les organitzacions, polítiques, socials i empresarials, acceptació social de la diversitat i igualtat lingüística i protecció dels drets). El coneixement teòric i pràctic dels factors que intervenen en aquests àmbits esdevé imprescindible des del punt de vista social i es fa inevitable com a component del currículum dels estudis superiors de llengua, si pretenen correspondre's a les necessitats que la nova societat reclama en el camp de la docència, l'assessorament i la planificació lingüístics.

Requisits

Essencials

Més enllà dels requisits generals que s'estableixen per a cursar el màster, no n'hi ha cap d'específic per a aquesta assignatura. Se suposa que els alumnes posseiran un nivell suficient de llengua catalana que els permeti usar aquesta llengua amb fluïdesa, tant des del punt de vista oral com des del punt de vista escrit.

Guia docent

Recomanables

Més enllà dels requisits generals que s'estableixen per a cursar el màster, no n'hi ha cap d'específic per a aquesta assignatura. Se suposa que els alumnes posseiran un nivell suficient de llengua catalana que els permeti usar aquesta llengua amb fluïdesa, tant des del punt de vista oral com des del punt de vista escrit.

Competències

Específiques

- * Realitzar treballs de camp en lingüística, d'enquestes lingüístiques i de planificació de projectes de normalització lingüística aplicats a la llengua catalana considerada como patrimoni immaterial.
- * Elaborar models d'intervenció social i cultural en el terreny de la llengua, la literatura i la cultura catalanes enteses com a patrimoni immaterial.
- * Proposar hipòtesis de treball en la investigació sobre la llengua o la literatura catalanes, i sobre el patrimoni cultural immaterial en general, tenint en compte els recursos metodològics de les diferents teories lingüístiques o literàries contemporànies.

Genèriques

- * Analitzar la realitat cultural i lingüística i aplicar els coneixements teòrics sobre l'estudi del patrimoni immaterial referit a la llengua, a la literatura i a la cultura popular catalanes.
- * Realitzar treballs extensos i de síntesi, exposicions i presentacions orals sobre temes relacionats amb la llengua i la literatura catalanes, considerades des de la perspectiva del patrimoni cultural immaterial.
- * Cercar, sistematitzar i usar adequadament en un nivell avançat la bibliografia, així com saber valorar críticament els coneixements que s'exposen en les fonts bibliogràfiques i en altres fonts d'informació (tant digitals com analògiques) sobre la llengua i la literatura catalanes considerades com a patrimoni immaterial.

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el màster a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/master/comp_basiques/

Continguts

Continguts temàtics

- T1. Competències lingüístiques
 - El coneixement de la llengua
 - Concepte i classificació de les competències lingüístiques
 - Apropiació de les competències: adquisició i aprenentatge
 - La competència poliglota
 - Competències en situacions de contacte de llengües
- T2. Usos lingüístics
 - L'ús lingüístic: concepte i classificació
 - Factors i mecanismes col·lectius i individuals de control

Guia docent

- T3. Manteniment i canvi lingüístics
 Dimensió individual. Factors que incideixen en el canvi
 Dimensió col·lectiva. Entorn familiar
- T4. La planificació de la millora de l'adquisició lingüística i de l'extensió dels usos
 Les funcions i competències institucionals
 El marc social
 Àmbits específics de planificació: administració, escola i mitjans de comunicació
 L'àmbit públic i l'àmbit privat
 Promoció i imposició
 Les representacions socials
- T5. Mecanismes i recursos per a l'avaluació de les competències i els usos lingüístics
 Avaluació del procés d'aprenentatge. Mecanismes i recursos.
 Competències d'avaluació. Els organismes avaluadors oficials.
 Els nivells de referència. El Marc europeu comú de referència per a les llengües.
 Avaluació: expressió oral i escrita.
 Avaluació per dades declarades i de dades observades. Avaluacions generals i sectorials.
 Eines estandarditzades d'avaluació.
 Competències d'avaluació.
 Avaluacions existents.

Metodologia docent

Activitats de treball presencial (0,72 crèdits, 18 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes magistrals	Grup gran (G)	Amb l'exposició de tipus magistral, el professor establirà el concepte i la classificació de les competències i els usos lingüístics. També donarà a conèixer els principals factors que incideixen en la seva expansió i regressió des del punt de vista sociolingüístic. D'altra banda presentarà la situació de l'estudi i descripció de les competències i els usos en el cas de la llengua catalana.	9
Seminaris i tallers	Orientació sobre les activitats	Grup mitjà (M)	La finalitat d'aquestes sessions de seminari és orientar i assessorar els alumnes sobre els treballs que han de realitzar.	3
Classes pràctiques	Pràctiques presencials	Grup mitjà (M)	Mitjançant la resolució d'exercicis i el comentari de textos i gràfics els alumnes aplicaran els coneixements que s'hauran exposat a les classes teòriques i els que posseeixen com a experiència i formació pròpies.	3
Avaluació	Examen global	Grup gran (G)	Es realitzarà un examen global corresponent a la convocatòria oficial i un examen global corresponent al període de recuperació. Mitjançant aquesta avaluació es podrà valorar si l'alumne ha adquirit els coneixements suficients sobre els continguts de la matèria i sap aplicar-los amb els procediments	2

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			adequats en l'avaluació i la planificació de l'estudi i promoció dels coneixements i usos lingüístics.	
Altres	Orientació sobre activitats	Grup gran (G)	La finalitat d'aquesta sessió és orientar els alumnes en les activitats i desenvolupament general del curs.	1

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula digital.

Activitats de treball no presencial (2,28 crèdits, 57 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Consulta i resolució de dubtes de caràcter individual	Els alumnes, a part de l'horari de tutories individuals presencials, en qualsevol moment del curs podran fer consultes de caràcter individual mitjançant la tutoria electrònica sobre el temari, les activitats o l'avaluació de l'assignatura	10
Estudi i treball autònom individual	Resolució d'exercicis i pràctiques	Al llarg del curs es proposaran una sèrie de pràctiques de treball individual que hauran de realitzar a través de l'eina de teleeducació Moodle. Es tracta d'exercicis de correcció automàtica que permet als alumnes veure'n immediatament les solucions i respostes correctes i la puntuació obtinguda.	13
Estudi i treball autònom en grup	Preparació de les unitats didàctiques	Després de l'exposició per part del professor a les classes magistrals i, en els casos que pertorqui, de les exposicions orals dels seus companys respecte de les unitats didàctiques, l'alumne haurà d'aprofundir, en col·laboració amb altres alumnes, en la matèria a partir de lectures que el professor suggerirà. Amb aquesta finalitat, s'indicarà, per a cada unitat didàctica, els textos de referència i altres recursos que sigui objecte de consulta convenient.	10
Estudi i treball autònom individual o en grup	Treball de recerca	D'acord amb diferents propostes presentades pel professor, els alumnes hauran de presentar un breu treball de recerca sobre qualsevol dels dos principals aspectes tractats en l'assignatura (les competències lingüístiques i els usos lingüístics). Segons el treball escollit, i d'acord amb el professor, aquest podrà ser elaborat de manera individual o en petits grups de dues o tres persones. En les sessions de seminari, els alumnes hauran d'anar explicant el procés d'elaboració del treball i discutir-lo amb els companys.	24

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Guia docent

Les competències establertes en l'assignatura seran avaluades mitjançant diversos procediments, els quals consten en la taula següent.

Hi haurà dos itineraris d'avaluació:

A: Per a aquells alumnes que poden assistir a classe amb regularitat (com a mínim al 75% de les sessions) i realitzen totes les activitats encarregades.

B: Per a aquells alumnes que només assistiran esporàdicament a classe o no realitzen totes les activitats encarregades.

Cada procediment serà valorat amb una puntuació entre 0 i 10. Aquestes puntuacions parcials es ponderaran d'acord amb els valors que s'indiquen a la taula i s'obtindrà una qualificació compresa entre 0 i 10. Per aprovar l'assignatura serà necessari haver realitzat totes les activitats dels diferents procediments d'avaluació, haver obtingut més del 40% de la puntuació possible de l'examen global i que la nota final ponderada sigui igual o superior a 5.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Orientació sobre les activitats

Modalitat	Seminaris i tallers
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	La finalitat d'aquestes sessions de seminari és orientar i assessorar els alumnes sobre els treballs que han de realitzar.
Criteria d'avaluació	- Participació habitual amb intervencions. - Adequació de les intervencions i claredat de les idees exposades. - Grau de novetat de les intervencions. - Solidesa de la base teòrica en què fonamenten les intervencions. - Registre de llengua i correcció adequats.

Percentatge de la qualificació final: 10% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari B

Pràctiques presencials

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Tècniques d'observació (no recuperable)
Descripció	Mitjançant la resolució d'exercicis i el comentari de textos i gràfics els alumnes aplicaran els coneixements que s'hauran exposat a les classes teòriques i els que posseeixen com a experiència i formació pròpies.
Criteria d'avaluació	- Participació habitual amb intervencions en les discussions dels treballs que elaboren els altres alumnes. - Adequació de les intervencions i claredat de les idees exposades. - Grau de millora o crítica que aporta als altres treballs. - Solidesa de la base teòrica en què fonamenten les intervencions. - Registre de llengua i correcció.

Guia docent

- Capacitat de justificar els criteris i els procediments aplicats per a l'elaboració del treball.
- Estructura adequada de l'exposició del treball propi. - Capacitat d'argumentació per a la defensa del treball.

Percentatge de la qualificació final: 10% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari B

Examen global

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Es realitzarà un examen global corresponent a la convocatòria oficial i un examen global corresponent al període de recuperació. Mitjançant aquesta avaluació es podrà valorar si l'alumne ha adquirit els coneixements suficients sobre els continguts de la matèria i sap aplicar-los amb els procediments adequats en l'avaluació i la planificació de l'estudi i promoció dels coneixements i usos lingüístics.
Criteris d'avaluació	- Capacitat de resposta a les qüestions plantejades. - Grau d'adequació de les respostes als continguts vistos durant el curs. - Claredat en l'exposició. - Capacitat de resolució dels problemes plantejats amb procediments adequats. - Adequació del registre i nivell de domini pràctic de la normativa gramatical de la llengua. - Format de la prova: es planteja a l'alumne qüestions teòriques i pràctiques que ha de resoldre. - El criteri numèric d'avaluació es farà constar amb l'enunciat de la prova.

Percentatge de la qualificació final: 40% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 55% per a l'itinerari B

Resolució d'exercicis i pràctiques

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Proves objectives (no recuperable)
Descripció	Al llarg del curs es proposaran una sèrie de pràctiques de treball individual que hauran de realitzar a través de l'eina de teleeducació Moodle. Es tracta d'exercicis de correcció automàtica que permet als alumnes veure'n immediatament les solucions i respostes correctes i la puntuació obtinguda.
Criteris d'avaluació	- Proporció realitzada del treball proposat. - Encert en la resolució dels exercicis i qüestions plantejats.

Percentatge de la qualificació final: 10% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 10% per a l'itinerari B

Treball de recerca

Modalitat	Estudi i treball autònom individual o en grup
Tècnica	Treballs i projectes (no recuperable)
Descripció	D'acord amb diferents propostes presentades pel professor, els alumnes hauran de presentar un breu treball de recerca sobre qualsevol dels dos principals aspectes tractats en l'assignatura (les competències lingüístiques i els usos lingüístics). Segons el treball escollit, i d'acord amb el professor, aquest podrà ser elaborat de manera individual o en petits grups de dues o tres persones. En les sessions de seminari, els alumnes hauran d'anar explicant el procés d'elaboració del treball i discutir-lo amb els companys.
Criteris d'avaluació	- Adequació dels procediments aplicats per a l'elaboració del treball.

Guia docent

- Estructura i claredat en la distribució dels continguts del treball.
- Aportació del treball al coneixement de la realitat o als mecanismes d'anàlisi.
- Qualitat de les conclusions amb relació al treball.
- Utilització adient de les convencions relatives al model de text utilitzat en l'elaboració del treball.
- Adequació del model de llengua utilitzat i correcció.

Percentatge de la qualificació final: 30% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 35% per a l'itinerari B

Recursos, bibliografia i documentació complementària

El professor facilitarà llistes de lectures complementàries. Igualment es podrà accedir a alguns materials des de l'espai de la teleeducació: dossier comú de textos seleccionats, itinerari personalitzat de lectures segons la tria de pràctiques a realitzar.

Bibliografia bàsica

BASTARDAS I BOADA, Albert. Ecologia de les llengües: Medi, contactes i dinàmica sociolingüística. Barcelona: Proa, 1996.

CONSELL D'EUROPA. Marc europeu comú de referència per a les llengües: aprendre, ensenyar, avaluar. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2003.

MELIÀ, Joan; VANRELL, Maria del Mar (coord.). Enquesta d'usos lingüístics a les Illes Balears 2014. Anàlisi. Palma: Conselleria de Cultura, Participació i Esports del Govern de les Illes Balears, Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya i Universitat de les Illes Balears, 2017.

PONS PARERA, Eva; SOROLLA, Natxo (coord.). Informe sobre la situació de la llengua catalana (2005-2007). Barcelona: Observatori de la llengua catalana, 2009.

QUEROL, Ernest (coord.). Llengua i societat als territoris de parla catalana a l'inici del segle XXI. L'Alguer, Andorra, Catalunya, Catalunya Nord, la Franja, Illes Balears i Comunitat Valenciana. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2007.

Bibliografia complementària

BAETENS BEARDSMORE, Hugo. Principis bàsics del bilingüisme. Barcelona: Edicions de la Magrana, 1989.

BALLERMAN, Doro; MELIÀ, Joan. "La llengua catalana i les percepcions dels nous nadius" (juntament amb Doro Ballermann). Journal of Catalan Studies, 2010, p. 269-295.

BASTARDAS I BOADA, Albert. Cap a la sostenibilitat lingüística. Barcelona: Angle edicions, 2005.

BIBILONI, Gabriel. Llengua estàndard i variació lingüística. València: Eliseu Climent, 1997.

BOIX, Emili. Triar no és trair. Identitat i llengua en els joves de Barcelona. Barcelona: Edicions 62, 1993.

BOIX, Emili (coordinador). Els futurs del català. Un estat de la qüestió i una qüestió d'estat. Barcelona: Publicacions i edicions de la Universitat de Barcelona, 2008.

BOIX I FUSTER, Emili; VILA I MORENO, F. Xavier. Sociolingüística de la llengua catalana. Barcelona: Ariel, 1998.

CANYELLES, Caterina. "Les llengües de la immigració a les Illes Balears (2008-2010)". Universitat de les Illes Balears. 2010.

COLOMER, Josep M. La utilitat del bilingüisme. Barcelona: Edicions 62, 1996.

FARGAS, Assumpta; PUNTÍ, Teresa (coord.). Actes del 3r Simposi sobre l'ensenyament del català a no catalanoparlants. Vic: Eumo Editorial, 2004.

Guia docent

- FIGUERAS, N. (ed.). L'avaluació dins i fora de l'aula. (COM/Materials didàctics, 10). Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2005
- GREGORY, Michael; CARROLL, Susanne. Language and Situation. Language Varieties and their Social Contexts. Boston: Routledge & Kegan Paul, 1978.
- KREMELITZ, Georg. Multilingüisme social. Edicions 62: Barcelona, 1993.
- LABOV, William. Principles of Linguistic Change. Volume 1: Internal Factors. Oxford: Basil Blackwell, 1994.
- LABOV, William. Principles of Linguistic Change. Volume 2: Social Factors. Oxford: Blackwell, 2000.
- MELIÀ, Joan. La llengua dels joves. Palma: Universitat de les Illes Balears, 1997.
- MOLLÀ, Toni; PALANCA, Carles. Curs de sociolingüística, 1. Alzira: Bromera, 1987.
- MOLLÀ, Toni; VIANA, Amadeu. Curs de sociolingüística, 2. Alzira: Bromera, 1989.
- MOLLÀ, Toni; VIANA, Amadeu. Curs de sociolingüística, 3. Alzira: Bromera, 1991.
- PONS PARERA, Eva; VILA I MORENO, Francesc-Xavier. Informe sobre la situació de la llengua catalana (2003-2004). Barcelona: Observatori de la Llengua Catalana, 2005.
- QUEROL, Ernest. El coneixement del català 2001. Mapa sociolingüístic de Catalunya. Anàlisi sociolingüística del Cens de població de 2001. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2006.
- STRUBELL, Miquel; BOIX-FUSTER, Emili (eds.). Democratic Policies for Language Revitalisation: the Case of Catalan. Basingstoke (Hampshire): Palgrave Macmillan, 2011
- TORRES, Joaquim (coord.). Enquesta sobre els usos lingüístics a Andorra 2004. Llengua i societat a Andorra en els inicis del segle XXI. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2006
- TORRES, Joaquim (coord.). Estadística sobre els usos lingüístics a Catalunya 2003. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 2005.
- WEINREICH, Uriel. Languages in contact. The Hague: Mouton Publishers, 1953 (edició catalana: Llengües en contacte. Alzira: Bromera, 1996).

